

25. 9. 2003

ID: 22050

Společná domácnost

U nezletilých dětí, jako u osob žijících ve společné domácnosti, tuto společnou domácnost zpravidla určuje dohoda rodičů či rozhodnutí soudu.

U nezletilých dětí, jako u osob žijících ve společné domácnosti, tuto společnou domácnost zpravidla určuje dohoda rodičů či rozhodnutí soudu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 28 Cdo 1039/2001, ze dne 27.11.2002)

Nejvyšší soud rozhodl o dovolání M. U., zast. advokátem, podaném proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. února 2001, sp.zn. 51 Co 423/2000 (v právní věci žalobkyně Městská část P., zast. advokátkou, proti žalované M. U., zast. advokátem, o vyklizení bytu, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp.zn. 32 C 291/95), tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Obvodní soud pro Prahu 4 svým rozsudkem (poté, co jeho předešlý rozsudek, kterým byla žaloba na vyklizení zamítnuta, odvolací soud zrušil) ze dne 16. března 2000 pod č.j. 32 C 291/95-69 uznal žalovanou povinnou vyklidit a vyklizený odevzdat žalobkyni byt specifikovaný v petitu tohoto rozhodnutí. Žalovaná byla rovněž zavázána uhradit žalobkyni náklady řízení ve výši 8.900,- Kč k rukám zástupkyně žalobkyně do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Soud vyhověl žalobě na vyklizení bytu, protože žalované se nepodařilo prokázat, že v den smrti nájemkyně sporného bytu (babičky žalované) s ní žila ve společné domácnosti, a že na ni ve smyslu ustanovení § 706 odst. 1 občanského zákoníku přešlo právo nájmu k bytu. Soužití žalované s její babičkou hodnotil nalézací soud pouze jako poskytování výpomoci vnučky nemocné babičce, která se již v důsledku svého zdravotního stavu neobešla bez pomoci druhé osoby. O babičku se starala celá rodina žalované žijící v bytě situovaném v témže domě jako je byt tvořící předmět sporu. Navíc babičce vařili rodiče žalované, kteří jí také prali, přičemž nájemné hradila babička a žalovaná jí chodila pouze pro nákupy, popřípadě pro léky.

Toto rozhodnutí soudu prvního stupně Městský soud v Praze jako soud odvolací svým rozsudkem ze dne 9. února 2001 pod č.j. 51 Co 423/2000-115 potvrdil. Ve výroku o nákladech byl rozsudek obvodního soudu změněn jen tak, že jejich výše činila 7.905,- Kč, jinak byl potvrzen. Žalovaná byla uznána povinnou nahradit žalobkyni na nákladech odvolacího řízení částku ve výši 1.975,- Kč na účet její advokátky.

Po doplnění dokazování dospěl odvolací soud k závěru, že rozsudek I. stupně je správný. Městský soud připomněl, že důkazní břemeno v daném sporu ze zákona spočívá na žalované, a pokud jí

tvrzená skutečnost zůstala spornou, musel soud rozhodnout v její neprospěch. Ke dni úmrtí babičky byla žalovaná (narozená 1978) nezletilá. Od narození vyrůstala ve výchově svých rodičů, přičemž tito nikdy neučinili žádný úkon, z něhož by bylo možné dovozovat, že jejich přáním bylo, aby babička s žalovanou trvale žila a zajišťovala její výchovu. Nebyl podán návrh na změnu výchovy, rodiče nadále na žalovanou pobírali přídavky. Je přitom pojmově vyloučeno, aby žalovaná vedla dvě společné domácnosti ve dvou bytech.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podala žalovaná dovolání. Podle dovolatelky byl procesní postup Městského soudu v Praze věcně nesprávný a nesprávné bylo i samotné rozhodnutí odvolacího soudu, kterým byl potvrzen rozsudek obvodního soudu. Žalovaná proto navrhla, aby dovolací soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc vrátil zpět k dalšímu řízení.

K dovolání žalované podala žalobkyně vyjádření, ve kterém navrhuje dovolání zamítnout, protože rozhodnutí odvolacího soudu (i soudu nalézacího) shledává jako věcně i právně správné. Žalovaná neprokázala, že žila v den smrti ve společné domácnosti s původní nájemkyní bytu. Žalovaná nedoložila, že by původní nájemkyně pobírala přídavky na dítě. Žalovaná byla stále vedena na evidenčním listu svých rodičů. V dědickém spisu bylo uvedeno, že zemřelá žila sama. O původní nájemkyni podstatným způsobem pečovali též rodiče žalované.

Nejvyšší soud jako soud dovolací vycházel při posuzování dovolání z ustanovení části dvanácté, hlavy 1, bodu 17 zákona č. [30/2000](#) Sb., podle něhož dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu, vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních předpisů, se projednají a rozhodne se o nich podle dosavadních předpisů. Proto se dále uvádějí ustanovení občanského soudního řádu ve znění před novelou provedenou zákonem č. [30/2000](#) Sb. (dále jen o.s.ř.).

Dovolací soud zjistil, že dovolání bylo podáno včas a osobou k tomu oprávněnou, řádně zastoupenou advokátem (§ 240 odst. 1 o.s.ř., § 241 odst. 1 o.s.ř.). Dovolací soud se však především musel zabývat otázkou, zda v daném případě je dovolání přípustné.

Žalovaná ve svém stručném dovolání neuvádí, ze kterého ustanovení by měla vyvěrat přípustnost podaného mimořádného prostředku, ale pozornosti odvolacího soudu nemohlo uniknout, že procesní průběh souzené věci přesně odpovídá znění ustanovení § 238 odst. 1 písm. b) o.s.ř.). Podle daného ustanovení je dovolání přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl jinak než v dřívějším rozsudku proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil. Jde tedy o situaci, kdy nezávislé rozhodnutí věci soudem prvního stupně bylo vyloučeno nebo omezeno tím, že byl povinen vycházet ze závazného právního názoru - obsaženého v rozhodnutí odvolacího soudu -, který byl jediné a výhradně určující pro rozhodnutí ve věci. V dané věci byl původní rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 2.10.1997 pod č.j. 32 C 291/95-29, kterým byla žaloba zamítnuta, zrušen usnesením Městského soudu v Praze pod č. j. 51 Co 122/98-41 ze dne 30. 9. 1998. Odvolací soud tehdy vrátil věc soudu I. stupně k dalšímu řízení s tím, že v daném případě bylo na žalované, aby prokázala, že se svou babičkou založila společnou domácnost za podmínek, které tvrdila. Nalézací soud poté, veden tímto závazným stanoviskem odvolacího soudu, dospěl k rozhodnutí odlišnému od původního a žalobnímu návrhu vyhověl rozsudkem ze dne 16. 3. 2000 pod č. j. 32 C 291/95, který byl následně potvrzen rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 9. 2. 2001 pod č. j. 51 Co

Na základě těchto skutečností Nejvyšší soud ČR uzavřel, že podané dovolání je přípustné na základě ustanovení § 238 odst. 1 písm. b) o.s.ř., a protože se podle obsahu opírá o zákonem stanovený dovolací důvod (§ 241 odst. 3, písm. d/ o.s.ř.), přezkoumal proto napadené rozhodnutí v rozsahu plynoucím z podaného dovolání (§ 242 odst. 1, 3 o.s.ř.), když nezjistil žádné takové vady předchozího řízení, které by odůvodňovaly postup podle § 237 odst. 1 o.s.ř.

Po meritorním přezkoumání věci došel dovolací soud k závěru, že dovolání není důvodné.

Žalovaná, pokud chtěla být ve sporu úspěšná, musela prokázat, že bydlela se svou babičkou v den její smrti ve společné domácnosti. Společnou domácnost podle ustanovení § 115 občanského zákoníku tvoří fyzické osoby, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby. O trvalé soužití jde tehdy, jestliže objektivně zjištělné okolnosti svědčí o úmyslu osob založit a vést takové soužití nikoliv pouze na přechodnou dobu. U nezletilých dětí společnou domácnost zpravidla určuje dohoda rodičů či rozhodnutí soudu.

Dovolatelkou namítané nesprávné právní posouzení věci ve smyslu ustanovení § 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř. může spočívat v tom, že soud na správně zjištěný skutkový stav věci aplikoval nesprávný právní předpis, nebo že správně použitý právní předpis nesprávně vyložil, či ze skutečností najisto postavených vyvodil nesprávné právní závěry.

V daném případě rodiče žalované nečinili žádný úkon, z něhož by bylo možné dovodit jejich úmysl převedení výchovy žalované na babičku. Tomu ostatně nenasvědčoval ani vysoký věk původní nájemkyně, ani její zhoršující se zdravotní stav. Otec žalované také v rámci následného dědického řízení vypověděl, že jeho matka žila sama. Žalovaná se sice z důvodu výpomoci v nemoci velmi často zdržovala ve sporném bytě, ale v řízení se nijak neprokázalo, že by žalovaná trvale opustila společnou domácnost sdílenou s rodiči. Žalovaná přitom nemohla vést dvě společné domácnosti ve dvou bytech. Na její výchově se nadále podíleli rodiče, kteří zajišťovali její výživu.

Podle § 706 odst. 1 občanského zákoníku „jestliže nájemce zemře ..., stávají se nájemci jeho děti, vnuci, rodiče, sourozenci, zeť a snacha, kteří prokáží, že s ním žili v den jeho smrti ve společné domácnosti a nemají vlastní byt“. Odvolací soud nijak nepochybil, když pro neprokázání trvalosti soužití žalované s původní nájemkyní sporného bytu citované ustanovení neaplikoval. Ani dovolání neobsahovalo argumenty, které by mohly odůvodnit změnu zaujatého právního názoru. Právo nájmu na žalovanou nepřešlo, byt tedy užívá bez právního důvodu, a žalobě na vyklizení proto bylo vyhověno po právu.

Z výše uvedených důvodů proto nezbylo, než dojít k závěru, že rozhodnutí odvolacího soudu je správné (§ 243b odst. 1 o.s.ř.) a dovolání žalované proto bylo podle citovaného ustanovení nutno zamítnout.

Další články:

- [Náhrada škody](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Dražba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Insolvenční řízení a náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společenství vlastníků jednotek](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o zápůjčce, insolvence](#)
- [Promlčení a ochrana spotřebitele](#)
- [Pozůstalost](#)